

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nová Lesná 2016 – 2023

Spracovateľ:

Centrum rozvoja turizmu PSK pre oblasť Vysokých Tatier

Úvod

V súlade so Zákonom č. 309/2014 ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja je obsah PHSR obce definovaný nasledovne:

Analytická časť založená na databáze informácií a ukazovateľov, obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce.

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifík a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce/vyššieho územného celku pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia obce.

Programová časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce.

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce/vyššieho územného celku.

PHSR obce Nová Lesná na obdobie 2016 – 2023 je vypracovaný v súlade s nasledujúcimi strategickými dokumentmi:

Medzinárodná úroveň

- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Európa 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (prijatá ER jún 2010)
- Partnerská dohoda na roky 2014 – 2020

Národná, regionálna a miestna úroveň

- Národný program reforiem Slovenskej republiky 2013 (schválený uznesením vlády SR č. 198/2013 z 24. 4. 2013)
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 – Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, aktualizácia 2014
- Program stability Slovenskej republiky na roky 2012 až 2015 (schválený uznesením vlády SR č. 156/2012 z 27. 4. 2012)
- Spôsob uplatnenia ex ante kondicionalít pri príprave implementačného mechanizmu politiky súdržnosti EÚ po roku 2013 v podmienkach Slovenskej republiky (schválený uznesením vlády SR č. 305/2012 z 27. 6. 2012)
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020 (schválený uznesením vlády SR č. 657/2012 z 28. 11. 2012)
- Operačné programy SR financované z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020 – aktuálne verzie
- Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012 – 2016
- Národný strategický plán rozvoja vidieka pre programové obdobie 2007 – 2013
- Program rozvoja vidieka 2014 – 2020
- Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 - 2015
- Konceptia vodohospodárskej politiky SR do roku 2015
- Národný strategický plán rybného hospodárstva SR 2007 - 2013
- Operačné programy SR na programové obdobie 2007 – 2013
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja VÚC PSK 2014 – 2020
- Program rozvoja vidieka PSK 2014 -2020

PHSR obce Nová Lesná na roky 2016 -2023, aktualizácia

- Územný plán obce Nová Lesná (v aktuálnom znení)
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (aktualizácia), 2014
- Regionálna integrovaná územná stratégia Prešovského kraja (návrh), 2015

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nová Lesná na roky 2016-2023
Územné vymedzenie:	Prešovský samosprávny kraj, okres Poprad, obec Nová Lesná
Územný plán obce/VÚC schválený:	Áno
Dátum schválenia PHSR:	7.3.2016
*Dátum platnosti:	Od
Verzia¹	1.1
Publikovaný verejne:	8.3.2016

PHSR obce Nová Lesná na roky 2016 – 2023 bol aktualizovaný po schválení Regionálnej integrovanej územnej stratégie Prešovského kraja, PHSR PSK na roky 2015 – 2023 a Programu rozvoja vidieka PSK na roky 2015 – 2023 v júni 2016.

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa nasledovne aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

Základné identifikačné údaje.

Kraj: Prešovský

Okres: Poprad

Katastrálne územie: Nová Lesná

Stručná charakteristika obce Nová Lesná

Nová Lesná – obec s najkrajším výhľadom na Vysoké Tatry je obcou v podhorí Vysokých Tatier s významným ekonomickým potenciálom v oblasti cestovného ruchu, štandardnou občianskou vybavenosťou, aktívna v medziobecnej a medzinárodnej spolupráci.

Za rok 2015 bola obec Nová Lesná vyhodnotená ako **Obec s predpokladom stabilného rozvoja**.

Obec je rodiskom mnohých významných osobností najmä z oblasti športu.

Východiská

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nová Lesná na roky 2016-2023
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy - s pomocou externých odborníkov CRT PSK pre oblasť Vysokých Tatier
Riadenie procesu spracovania	Zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou bola zabezpečená prostredníctvom informácií na webovej stránke obce, vytvorením expertných skupín pre jednotlivé oblasti programu a komunikácia s verejnosťou bude pokračovať počas roku 2015 v súvislosti s aktualizáciou/ doplnením strategického dokumentu
Obdobie spracovania	Október 2015/marec 2016 harmonogram spracovania v prílohe
Financovanie spracovania	V zmysle uzavretej zmluvy vrátane jej dodatkov za celý dokument vrátane príloh

PHSR obce Nová Lesná na roky 2016 -2023, aktualizácia

Harmonogram spracovania PHSR obce Nová Lesná rok 2015/2016							
Termín	IX	X	XI	XII	I	II	III
Analytická časť	x	x					
Strategická časť			x	x			
Programová časť				x	x		
Finančná časť					x	x	
Realizačná časť					x	x	
Príprava dokumentu na schválenie dokumentu						x	
Posudzovanie dokumentácie (SEA)						x	x

Predkladaný dokument je vypracovaný v súlade s Metodikou k vypracovaniu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (verzia 2.0) ako odporúčanie s metódami a súčasne návod so záväzným obsahom - rámcom na tvorbu a aktualizáciu PHSR na základe:

- **overených dátových základní**, databáz ukazovateľov regionálneho rozvoja ako východiskových základní k analýzám,
- **funkčných partnerstiev** hospodárskych, sociálnych, environmentálnych a územných aktérov miestneho a regionálneho rozvoja,
- **komplexných analýz s možnosťou výberu odporúčaných analytických metód** vrátane odhadov budúceho vývoja v troch kľúčových politikách - oblastiach,
- **vízií a stratégií** (hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja na územnom princípe) s variantnými scenármi ich plnenia, podľa odporúčaných modelov,
- **zabezpečenia zdrojového krytia** na plnenie cieľov PHSR a stratégií prijatých formou strategických cieľov, opatrení, aktivít a projektov spracovaných vo forme akčného plánu PHSR,
- **v súlade s platnou legislatívou** - Zákonom č. 309/2014 ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja, ktorý poskytuje všeobecný rámec pri vypracovaní PHSR Vyšších územných celkov, § 7 (ďalej len „VÚC“) PHSR obcí v § 8 a Spoločných PHSR obcí § 8a.

Predkladaný dokument PHSR obce Nová Lesná na roky 2016 – 2023 je vypracovaný v súlade s platnou legislatívou, odporúčanou metodikou a stavom pripravovaných iných strategických a koncepcných dokumentov k 31. decembru 2015.

Okrem rôznych koncepcných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru.

Predkladaný dokument PHSR obce Nová Lesná na roky 2016 – 2023 bol do 30. júna 2016 otvoreným dokumentom určeným na doplnenie po schválení nových strategických dokumentov na regionálnej a subregionálnej úrovni. Aktualizáciu zabezpečila stála pracovná skupina pre realizáciu PHSR v spolupráci s externými odborníkmi.

ANALYTICKÁ ČASŤ PHSR obce NOVÁ LESNÁ

Analytická časť sa zaoberá zmapovaním aktuálneho stavu v obci Nová Lesná z pohľadu troch oblastí: hospodárska oblasť, sociálna oblasť a environmentálna oblasť. Každá z týchto oblastí vytvára komplexný pohľad na súčasnú situáciu a riešenie problémov alebo potenciálnych príležitostí v obci Nová Lesná. Analytická časť je v prílohe dokumentu.

CELKOVÉ ZHODNOTENIE SÚČASNEJ SITUÁCIE

SWOT

Silné stránky <ul style="list-style-type: none">• podnikavosť obyvateľov• existujúca infraštruktúra CR• vysoká miera profesionálnej mobility• udržané/zachované tradície• dobrá finančná situácia obce• spolupráca a členstvo obce v MAS/združeniach	Slabé stránky <ul style="list-style-type: none">• vysoký podiel nízko kvalifikovanej pracovnej sily• stav miestnych komunikácií nedostatok• absencia vybraných sociálnych služieb• riešenie statickej dopravy• dostupnosť nájomného bývania• vysoká závislosť miestnej ekonomiky na CR• multifunkčné verejné priestory• chýbajúca doplnková infraštruktúra
Príležitosti <ul style="list-style-type: none">• spolupráca a realizáciu spoločných projektov• využitie externých finančných zdrojov• certifikácia produktov a služieb	Ohrozenia <ul style="list-style-type: none">• rast podielu znevýhodnených skupín obyvateľstva• zmena klimatických podmienok• nedostatočná tvorba nových/udržateľných pracovných

<p>CR</p> <ul style="list-style-type: none">• nové e-slужby a m-slужby• vybudovanie nástupného bodu TIDS/IDS• podpora nemotorovej dopravy• rozvoj nových slужieb pre obyvateľstvo/návštevníkov• priaznivá demografická štruktúra obyvateľstva• existencia termálneho prameňa	<p>miest</p> <ul style="list-style-type: none">• nedostatok finančných prostriedkov z externých zdrojov• nezáujem miestneho obyvateľstva o rozvoj obce
---	---

Obec Nová Lesná je členom verejno-súkromného partnerstva PRO Tatry, o. z., Združenia tatranských a podtatranských obcí, Združenia miest a obcí Slovenska.

V širšom kontexte územia boli identifikované tieto najvýraznejšie problémy:

- nedostatok pracovných príležitostí pre vybrané skupiny obyvateľstva ,
- absencia, resp. nedostatok kvalitných turistických trás a cyklistických trás,
- stagnácia cestovného ruchu,
- absencia vybraných verejných slужieb .

KLÚČOVÉ FAKTORY A DISPARITY ÚZEMIA

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva,
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov,
- podpora zeleného podnikania, ekosystémových slужieb,
- systematická a adresná podpora rozvoja CR,
- podpora rastu ekonomickej aktivity miestneho obyvateľstva s dôrazom na znevýhodnené skupiny obyvateľstva – inklúzia .

Hlavné disparity rozvoja:

- málo diverzifikovaná ponuka pracovných príležitostí – závislosť na blízkosti miest a CR, nedostatok pracovných príležitostí pre vybrané skupiny obyvateľstva (ženy, mladí ľudia, znevýhodnení),
- nedostatočne využívaný vnútorný potenciál územia,
- slabá podpora kľúčových sektorov a podnikania na vidieku príp. na území chránených oblastí,
- cielená podpora mladých ľudí.

V nasledujúcich piatich rokoch najvýznamnejší externý vplyv je dôsledná realizácia projektov financovaných z EŠIF v rámci pripravenej Regionálnej integrovanej územnej stratégie PSK a CLLD stratégie miestneho rozvoja VSP PRO Tatry, o. z.

Druhým významným pozitívnym externým vplyvom môže byť technologický rozvoj umožňujúci všetkým aktérom územia významne reprofilovať ekonomické aktivity na území obce a výrazne zlepšiť kvalitu a efektívnosť verejných služieb, rastúci záujem obyvateľstva a návštevníkov o ekológiu a zachované prírodné dedičstvo.

STEER analýza

Kompletná STEER analýza územia obce Nová Lesná je v prílohách dokumentu.

V dôsledku závažných slabých stránok a nedostatočného akceleračného vplyvu silných stránok na sociálno-ekonomický rozvoj, obec nie je schopná vlastnými silami riešiť výrazné problémy a pre realizáciu hlavného cieľa i rozvojovej stratégie je potrebná pomoc štátu i EÚ.

Strategická časť PHSR obce Nová Lesná

Cieľom strategickú časť programu je navrhnuť priority/opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít/opatrení a kľúčových projektov, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom napríklad zapojením obyvateľstva do rozvoja obce.

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont.

Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná strategická vízia obce Nová Lesná:

„Obec Nová Lesná – obec nielen s najkrajším výhľadom na Vysoké Tatry, ale aj miesto, kde žijú aktívni občania podieľajúci sa na rozvoji obce založenom na tradíciách a odkaze významných osobností,,

Vízia obce Nová Lesná je v súlade s víziou širšieho regiónu Tatry – Spiš a víziou územia VSP PRO Tatry, o.z.

Plnením hlavného cieľa sa dosiahne rozvoj ekonomického potenciálu a ľudských zdrojov, ktoré sú podmienkou pre postupné zvyšovanie zamestnanosti, pozitívneho demografického vývoja a zvyšovanie ekonomickej aktivity v obci s dopadom na zlepšovanie kvality života obyvateľov.

Pre naplnenie definovanej vízie si obec Nová Lesná stanovila štyri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

- Priorita 1: Rast ekonomickej aktivity obyvateľov, rodinného podnikania s dôrazom na regionálne produkty a udržateľný cestovný ruch a inkluzívny trh práce.
- Priorita 2: Zlepšenie kvality života obyvateľov podporou rozvoja dostupných verejných služieb.
- Priorita 3: Nová Lesná obec prosperujúca v zachovanom prírodnom prostredí.

Programová časť PHSR obce NOVÁ LESNÁ na roky 2016 – 2023

Programová časť PHSR obce Nová Lesná nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úroveň opatrení a aktivít.

Táto časť obsahuje:

- konkrétne projekty/resp. opatrenia vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí

Konkrétne projekty a aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári.

Konkrétne činnosti, ktoré samospráva plánuje realizovať formou projektového zámeru, sú v tomto aj v ďalších formulároch uvedené ako „Projekt“. Činnosti, ktoré sa neplánujú realizovať formou projektového zámeru, sú uvedené ako „Aktivita“.

Oblasť hospodárska

Rast ekonomickej aktivity obyvateľov rodinného podnikania s dôrazom na regionálne produkty a udržateľný cestovný ruch a inkluzívny trh práce.

Opatrenie	Projekt/aktivita	Ukazovateľ výstupu, výsledku	Plánované finančné zdroje	Spôsob financovania
1.1 Podpora podnikania	Aktivita 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít na území obce <ul style="list-style-type: none">- podpora rodinného podnikania a podnikania žien Projekt 1.1.2 Vybudovanie moderného viacúčelového komplexu Aktivity: <ul style="list-style-type: none">- príprava projektovej dokumentácie,- vybudovanie moderného viac účelového komplexu ,	Počet podporených podnikateľských subjektov	30 000,00	PRV 2014-2020/CLLD stratégia /IROP PO 5

	<ul style="list-style-type: none"> - dobudovanie doplnkových služieb a infraštruktúry 			
<p>1.2 Skvalitňovanie turistickej infraštruktúry</p>	<p>Projekt 1.2.1 Zlepšenie dopravnoinformačného značenia (propagačná tabuľa, značenie) a propagácie CR Aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba informačných, smerových, náučných a propagačných tabulí a značenia, - mobilná aplikácia pre návštevníkov <p>Projekt 1.2.3. – Vybudovanie nových atrakcií pre CR (napr. chodník zdravia ...)</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba konceptu, - propagácia v rámci komplexného produktu CR 	<p>Počet vybudovaných/vytvorených prvkov turistickej infraštruktúry</p> <p>Počet užívateľov mobilnej aplikácie</p> <p>Počet návštevníkov obce</p>	<p>20 000,00</p> <p>50 000,00</p>	<p>PRV 2014-2020 + vlastné zdroje obce + zdroje podnikateľov v CR</p> <p>CLLD stratégia</p>
<p>1.3. Zlepšenie dopravnej dostupnosti obce</p>	<p>Projekt 1.3.1 Zlepšenie prepojenia obce a zvýšenie bezpečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia j cesty Dolný Smokovec – Nová Lesná – výstavba chodníka pre peších - vybudovanie spoločného prestupného bodu v rámci IDS /TID vrátane doplnkovej infraštruktúry - vybudovanie kruhových križovatiek <p>Projekt 1.3.2 Zlepšenie dostupnosti</p>	<p>Počet návštevníkov obce</p> <p>Počet km zrekonštruovaných ciest</p> <p>Počet vybudovaných nových prvkov dopravnej infraštruktúry</p> <p>Počet km vybudovaných cyklotrás</p> <p>Počet užívateľov mobilnej aplikácie</p> <p>Počet predaných predplatených lístkov IDS</p>		<p>IROP/RIUS PSK PO¹</p> <p>* cesty II. a III. triedy sú spravované VÚC a musia byť zahrnuté do tzv. master plánu</p> <p>PRV/CLLD stratégia a IROP PO 5</p> <p>Interreg V PL-SK</p>

	<p>obce podporou nemotorovej dopravy</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie drobnej cyklistickej infraštruktúry - vybudovanie bezpečných cyklistických komunikácií - mobilná aplikácia na podporu nemotorovej dopravy - vybudovanie značenia, oddychových zón a odpočívadiel <p>Projekt: 1.3.3 Rekonštrukcia miestnych komunikácií</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - príprava VO - realizácia rekonštrukcie, údržba 			<p>Interreg V PL SK</p>
<p>1.4. Vytvorenie podmienok pre ekosystémové služby</p>	<p>Aktivita 1.4.1 – Podpora vzniku nových služieb a podnikania zameraných na zelené technológie</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora nových subjektov vytvorením priestoru na informácie a propagáciu v miestnych médiách, zabezpečenie informačného a poradenského servisu 	<p>Počet podporených subjektov</p> <p>Počet rodinných fariem/rodinných podnikov</p> <p>Počet energeticky úsporných verejných budov</p> <p>Počet subjektov využívajúcich obnoviteľné zdroje energie</p>		<p>OP Val</p> <p>PRV 2014 - 2020/CLLD stratégia /IROP PO 5</p> <p>OP KŽP</p> <p>Val</p>

	Projekt 1.4.2 Obnoviteľné zdroje energie - zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov, - akčný plán využívania obnoviteľných zdrojov energie na území obce			
1.5. Zlepšenie technickej vybavenosti obce	Aktivita 1.5.1 – Zriadenie verejných hot spots - zriadenie verejných hot spots, - propagácia online služieb	Počet verejných hot spots Počet zavedených online služieb		OP Val CLLD Stratégia
Oblasť sociálna				
Zlepšenie kvality života obyvateľov podporou rozvoja dostupných verejných služieb				
2.1. Podpora integrácie sociálnych služieb a služieb zdravotnej starostlivosti	Projekt 2.1.1 – Vybudovanie Centra sociálnych služieb (knižnica, klub seniorov) Aktivity: - príprava projektu na podanie žiadosti o NFP, - vybudovanie centra, - prevádzka a realizácia nových sociálnych služieb poskytovaných komunitným spôsobom	Počet nových služieb		RIUS PSK PO 2 OP EVS OP IZ
2.4. Skvalitnenie infraštruktúry pre voľný	Projekt 2.4.1 – Vybudovanie „telocvične v prírode“	Počet nových zariadení pre šport a voľný čas		Interreg PL – SK

čas	Aktivity: - príprava projektovej dokumentácie, - príprava VO, - príprava žiadosti o NFP, - realizácia projektu			CLLD stratégia
2.5. Podpora bývania	Projekt 2.5.1 Výstavba nových nájomných bytov Aktivity: - príprava projektovej dokumentácie - realizácia projektu		1 mil.	ŠFRB
Oblasť environmentálna				
Nová Lesná obec prosperujúca v zachovanom prírodnom prostredí				
3.1. Podpora separovania a zhodnocovania odpadu, manažment	Aktivita 3.1.1 Informačná kampaň pre obyvateľstvo na podporu separovania odpadu Projekt 3.1.2 – Vybudovanie zberného dvora - príprava projektovej	Počet obyvateľov zapojených do aktivít kampane Počet subjektov sociálnej ekonomiky		